

กลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

STRATEGIES FOR THE PREVENTION OF MISCONDUCT IN SCHOOLS UNDER THE PHAYAO PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

วทันย์ หมั่นเหมาะ^{1*}, กษิณัญญ์ มีพรหม¹

Wathan Manmor^{1*}, Kasidit Meeprom¹

*Corresponding Author E-mail: wathan2536@gmail.com

Received March 14, 2026; Revised May 5, 2026; Accepted May 14, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาความคิดเห็นระดับการใช้กลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 และ 2. เปรียบเทียบระดับการใช้กลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จำนวน 285 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.993 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการใช้กลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 2. การเปรียบเทียบระดับการใช้กลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ทำงาน พบว่าไม่แตกต่างกัน และการเปรียบเทียบ ระดับการใช้กลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: กลยุทธ์การป้องกัน; การกระทำผิดภายในสถานศึกษา; คดีปกครอง

¹ คณะวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

¹ School of Education, University of Phayao

Abstract

The objectives of this research were: 1. to study the level of strategies for preventing misconduct within educational institutions under Phayao Primary Educational Service Area Office 2, and 2. to compare the strategies for preventing misconduct within these educational institutions classified by gender, position, educational background, and work experience. The sample group consisted of 285 administrators and teachers under Phayao Primary Educational Service Area Office 2. The research instrument used was questionnaire with a reliability coefficient of 0.993. The statistics used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, t-test, and One-way ANOVA.

The research findings were as follows 1. The overall level of strategies for preventing misconduct within educational institutions under Phayao Primary Educational Service Area Office 2 was found to be at a high level. 2. The comparison of strategies for preventing misconduct within educational institutions under Phayao Primary Educational Service Area Office 2, classified by gender and work experience, showed no significant differences. However, the comparison classified by position revealed a statistically significant difference at the 0.05 level.

Keywords: Strategies for preventing; Misconduct within educational institutions; Administrative case

บทนำ

การบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันต้องเผชิญกับความท้าทายและการเปลี่ยนแปลงที่ซับซ้อน ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง รวมถึงความคาดหวังของสังคมที่มีต่อคุณภาพการศึกษา ซึ่งภายใต้บริบทดังกล่าว กฎหมายและระเบียบปฏิบัติถือเป็นกลไกสำคัญในการกำกับดูแล แต่ในขณะเดียวกันก็พบว่าสถานการณ์คดีปกครองที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษามีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น จากงานวิจัยของทัศนะ ศรีปัดดา (2567) พบว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 - พ.ศ. 2565 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคดีที่ถูกฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้นถึง 1,818 คดี โดยเป็นคดีที่เกี่ยวข้องกับครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวนมาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงประเด็นปัญหาในการปฏิบัติตามกฎหมายและวินัย เพื่อรับมือกับสถานการณ์เหล่านี้ การนำกลยุทธ์มาใช้ในการบริหารจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากกลยุทธ์เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถวางแผนการดำเนินงานได้อย่างเป็นระบบ เชื่อมโยงทรัพยากรสู่เป้าหมาย และ

เป็นกลไกหลักในการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ปลอดภัย มีคุณธรรม และส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ครู และนักเรียน (สุพัตรา บ้างตำรวจ และคณะ, 2568) นอกจากนี้ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการยังเน้นย้ำให้ผู้บริหารและครูต้องมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่ดี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2567)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารงานที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ โดยเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566 ได้มีการประกาศเจตจำนงสุจริตในการบริหารงาน โดยมุ่งเน้นที่จะบริหารจัดการองค์กรตามหลักธรรมาภิบาล ให้มีความสำคัญกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่สังคม และมุ่งหวังให้บุคลากรทุกคนปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และปราศจากการทุจริตทุกรูปแบบ การประกาศเจตจำนงนี้ถือเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญในการวางรากฐานการป้องกันการกระทำผิดในระดับเขตพื้นที่ เพื่อขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษาต่อไป (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2, 2566)

สภาพปัญหาการกระทำผิดภายในสถานศึกษาในปัจจุบัน แม้จะมีการกำหนดนโยบายและมาตรการป้องกัน แต่ในทางปฏิบัติยังคงพบปัญหาการกระทำผิดภายในสถานศึกษาที่เกิดขึ้นกับทุกภาคส่วน จากสถิติและงานวิจัยพบว่าแนวโน้มคดีปกครองของครูและบุคลากรทางการศึกษายังคงมีจำนวนมากขึ้น ซึ่งสะท้อนถึงปัญหาด้านการรักษาวินัยและการปฏิบัติตามกฎระเบียบของผู้บริหารและครู (ทัศนะ ศรีปัดตา, 2567)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาและสถานการณ์ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษากลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 เนื่องจากเป็นประเด็นที่มีความสำคัญจากที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ได้ประกาศเจตจำนงสุจริตในการบริหารงาน เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566 เพื่อนำไปสู่การพัฒนากลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดที่มีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นระดับการใช้กลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการใช้กลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ในครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 111 คน และข้าราชการครู จำนวน 964 คน รวม 1,075 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2, 2566)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ซึ่งได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบตารางของ Krejcie & Morgan (1970) ค่าความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 เทียบขนาดของประชากรที่ 1,100 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 285 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ เพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Close-ended)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับแบบสอบถามความคิดเห็นระดับการใช้กลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบบ 5 ระดับ นำเครื่องมือที่ได้ไปตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน นำผลการพิจารณามาทำการตรวจสอบค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้วิธีการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item-Objective Congruence) โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC Index of Item-Objective Congruence) เท่ากับ 0.67-1.00 ปรับปรุงและแก้ไขข้อคำถามในแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำแบบสอบถามฉบับปรับปรุงไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีความใกล้เคียงกันได้แก่ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha-Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.993 ซึ่งอยู่ในระดับความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง หมายถึง แบบสอบถามทั้งฉบับสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้

นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ที่ผ่านการทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขแล้วไปรวบรวมเก็บข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการแจกแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ ให้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยระยะเวลาการตอบแบบสอบถามหลังจากคิวอาร์โค้ด Google Forms ประมาณ 1 เดือน พร้อมกับให้กรอกข้อมูลไปตามความจริง ตามความคิดเห็นของตนเอง ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เข้าเก็บข้อมูลในการวิจัย เสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยการส่งแบบสอบถาม คิวอาร์โค้ด Google Forms

3. ผู้วิจัยได้รับข้อมูลแบบสอบถามที่สมบูรณ์จาก ในระบบ Google Forms ของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยนำแบบสอบถามที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 285 ฉบับ มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

4. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางการวิจัย และแปลผลข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยนี้ได้ดำเนินการโดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางการวิจัย Jamovi มาประมวลผลข้อมูล ได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 1 โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตาราง

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการใช้กลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ทั้งรายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ 5 ระดับ และแปลความหมาย

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการใช้กลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน ใช้การเปรียบเทียบหาค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติ t-test และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบองค์ประกอบเดียว (One-way ANOVA) หากพบว่ามี ความ

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของเซฟเฟ (Sheffe's Method)

ผลการวิจัย

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	109	38.25
หญิง	173	60.70
ไม่ระบุ	3	1.05
รวม	285	100
ตำแหน่ง		
ผู้บริหารสถานศึกษา	18	6.32
ข้าราชการครู	267	93.68
รวม	285	100
ประสบการณ์ทำงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	30	10.53
5-10 ปี	108	37.89
มากกว่า 10 ปี	147	51.58
รวม	285	100

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 60.70 และเพศชาย จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 38.25 ด้านตำแหน่ง พบว่า ตำแหน่งครูที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุด จำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 93.68 และตำแหน่งผู้บริหาร จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 6.32 ด้านประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี ตอบแบบสอบถามมากที่สุด จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 51.58 รองลงมา ประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 37.89 และน้อยที่สุดประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 10.53

2. ความคิดเห็นระดับการใช้กลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการใช้กลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

ด้าน	การใช้กลยุทธ์การป้องกัน ฯ	(n=285)		แปลผล	ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการเสริมสร้างภาคีเครือข่ายเพื่อป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา	3.855	0.129	มาก	2
2	ด้านการสร้างภูมิคุ้มกันองค์กรเพื่อป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา	3.850	0.127	มาก	3
3	ด้านการเฝ้าระวังพฤติกรรมองค์กรเพื่อป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา	3.857	0.114	มาก	1
4	ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา	3.848	0.106	มาก	4
รวมเฉลี่ย		3.853	0.104	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการใช้กลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.853$, S.D = 0.104) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเฝ้าระวังพฤติกรรมองค์กรเพื่อป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.857$, S.D = 0.114) ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการเสริมสร้างภาคีเครือข่ายเพื่อป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.855$, S.D = 0.129) ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการสร้างภูมิคุ้มกันองค์กรเพื่อป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.850$, S.D = 0.127) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.848$, S.D = 0.106) ซึ่งอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

3. เปรียบเทียบระดับการใช้กลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการใช้กลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จำแนกตามเพศ

กลยุทธ์การป้องกัน ฯ	ชาย		หญิง		ไม่ระบุ		F	P-value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการเสริมสร้างภาคี เครือข่ายเพื่อป้องกันการ กระทำผิดภายในสถานศึกษา	3.877	0.103	3.842	0.142	3.788	0.095	2.891	0.057
2. ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน องค์กรเพื่อป้องกันการ กระทำผิดภายในสถานศึกษา	3.865	0.103	3.840	0.140	3.867	0.076	1.279	0.280
3. ด้านการเฝ้าระวัง พฤติกรรมองค์กรเพื่อป้องกัน การกระทำผิดภายใน สถานศึกษา	3.870	0.094	3.849	0.125	3.826	0.137	1.229	0.294
4. ด้านการพัฒนาศักยภาพ บุคลากรเพื่อป้องกันการ กระทำผิดภายในสถานศึกษา	3.863	0.091	3.839	0.113	3.794	0.167	2.073	0.128
โดยรวม	3.869	.081	3.843	.115	3.819	.116	2.303	0.102

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยของระดับการใช้กลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จำแนกตามเพศ มีค่า P-value โดยรวมเท่ากับ 0.102 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการใช้กลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง

กลยุทธ์การป้องกัน ฯ	ผู้บริหารสถานศึกษา		ข้าราชการครู		t	P-value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการเสริมสร้างภาคีเครือข่ายเพื่อป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา	3.919	0.212	3.850	0.121	-2.812	0.008*
2. ด้านการสร้างภูมิคุ้มกันองค์กรเพื่อป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา	3.925	0.193	3.845	0.120	-2.805	0.009**
3. ด้านการเฝ้าระวังพฤติกรรมองค์กรเพื่อป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา	3.907	0.172	3.853	0.109	-2.051	0.050
4. ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา	3.873	0.118	3.846	0.105	-1.207	0.234
โดยรวม	3.906	0.144	3.849	0.100	-8.828	0.354

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับการใช้กลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง มีค่า P-value โดยรวมเท่ากับ 0.354 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า 1) ด้านการเสริมสร้างภาคีเครือข่ายเพื่อป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.919) มีระดับการใช้สูงกว่าข้าราชการครู ($\bar{X}$ = 3.850) 2) ด้านการสร้างภูมิคุ้มกันองค์กรเพื่อป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้บริหารสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 3.925) มีระดับสูงกว่าข้าราชการครู ($\bar{X}$ = 3.845) 3) ด้านการเฝ้าระวังพฤติกรรมองค์กรเพื่อป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา และ 4) ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับกลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

กลยุทธ์การป้องกัน ฯ	น้อยกว่า 5 ปี		5-10 ปี		มากกว่า 10 ปี		F	P-value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการเสริมสร้างภาคีเครือข่ายเพื่อป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา	3.862	0.100	3.832	0.108	3.870	0.146	2.796	0.063
2. ด้านการสร้างภูมิคุ้มกันองค์กรเพื่อป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา	3.842	0.096	3.842	0.095	3.858	0.150	0.552	0.576
3. ด้านการเฝ้าระวังพฤติกรรมองค์กรเพื่อป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา	3.846	0.097	3.850	0.090	3.864	0.132	0.576	0.563
4. ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา	3.833	0.099	3.851	0.086	3.848	0.120	0.342	0.710
โดยรวม	3.846	0.079	3.844	0.078	3.860	0.123	0.826	0.439

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับการใช้กลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน มีค่า P-value โดยรวมเท่ากับ 0.439 ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทั้ง 4 ด้าน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับกลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด อภิปรายรายด้าน ดังนี้

1.1 กลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านการเฝ้าระวังพฤติกรรมองค์กรเพื่อป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีระบบตรวจสอบที่เข้มงวดและบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล สอดคล้องกับ ปิยะณัฐ สงวนรัตน์ (2566) ที่พบว่าการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก

1.2 กลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านการเสริมสร้างภาคีเครือข่ายเพื่อป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาดึงคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานภายนอกมาร่วมตรวจสอบเพื่อความโปร่งใส สอดคล้องกับ ชุตติกาญจน์ แม้นเมฆ (2565) ที่พบว่าด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริตอยู่ในระดับมาก

1.3 กลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านการสร้างภูมิคุ้มกันองค์กรเพื่อป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมีระบบจัดการความเสี่ยง มีคู่มือปฏิบัติงาน และบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาคเพื่อลดการกระทำผิดซ้ำ สอดคล้องกับ ศิพร โกวิท และคณะ (2563) ที่ศึกษามาตรการทางกฎหมายป้องกันการกระทำผิดซ้ำ ซึ่งอยู่ในระดับมาก

1.4 กลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา พบว่า อยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยที่ต่ำที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามุ่งเน้นให้ความรู้ด้านกฎหมายและจรรยาบรรณเพื่อลดการกระทำผิดจากความไม่รู้หรือประมาท สอดคล้องกับ ชุตติกาญจน์ แม้นเมฆ (2565) ที่ศึกษารูปแบบการป้องกันการทุจริตในสถานศึกษา ซึ่งภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการใช้กลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้านทั้ง 4 ด้าน พบว่า การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการใช้กลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ใน 2 ด้านมีความแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

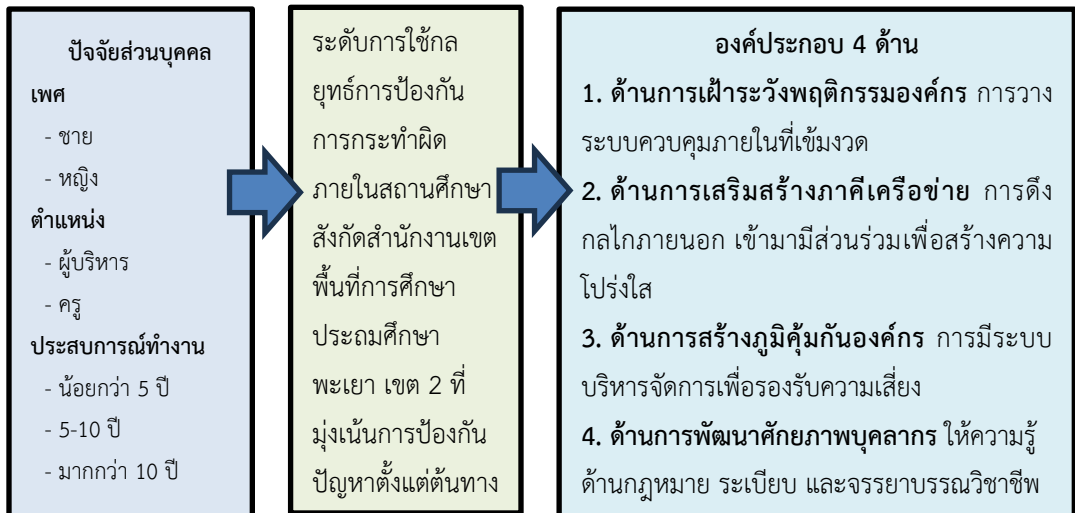
2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูที่มีเพศต่างกันมีระดับความคิดเห็นการใช้กลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนโยบายการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมเป็นนโยบายระดับองค์กรที่บุคลากรทุกเพศต้องปฏิบัติร่วมกันภายใต้มาตรฐานเดียวกัน มีแผนรับมือความเสี่ยง และการเข้าถึงการฝึกอบรมและการพัฒนาดตนเองเปิดกว้างสำหรับทุกเพศ สอดคล้องกับ ศิพร โกวิท และคณะ (2563) เรื่องการใช้มาตรฐานกฎหมายเดียวกัน และ สอดคล้องกับ ปิยะณัฐ สงวนรัตน์ (2566) เรื่องการยึดหลักธรรมาภิบาลร่วมกันโดยไม่แบ่งแยก ซึ่งสะท้อนว่าปัจจัยด้านเพศไม่ใช่ตัวแปรหลักที่ทำให้เกิดความแตกต่าง

2.2 ผู้ตอบแบบสอบถามมีตำแหน่งต่างกันมีระดับความคิดเห็นการใช้กลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นใน ด้านการเสริมสร้างภาคีเครือข่าย และ ด้านการสร้างภูมิคุ้มกันองค์กร สูงกว่า ข้าราชการครู เนื่องจากผู้บริหารมีหน้าที่กำหนดนโยบายโดยตรงจึงรับรู้และตระหนักมากกว่า สอดคล้องกับ ปิยะณัฐ สงวนรัตน์ (2566) ที่พบว่าตำแหน่งที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่างกัน สะท้อนถึงบทบาทหน้าที่ที่ส่งผลต่อการรับรู้ที่ต่างกัน ทำให้ตระหนักถึงความสำคัญของมาตรการต่างๆ มากกว่าฝ่ายปฏิบัติการ สอดคล้องกับ ปิยะณัฐ สงวนรัตน์ (2566) ศึกษาการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารการศึกษา และพบว่าเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตาม ตำแหน่ง พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าสถานภาพและบทบาทหน้าที่ที่ต่างกัน ส่งผลต่อทัศนคติและการรับรู้ในการบริหารงานและการป้องกันปัญหาในสถานศึกษาที่แตกต่างกัน

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีระดับความคิดเห็นการใช้กลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเนื่องจากสถานศึกษามีระบบนิเทศและพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ทำให้ทุกคนมีมาตรฐานจรรยาบรรณเดียวกัน สอดคล้องกับ ชุตติกาญจน์ แม้นเมฆ (2565) เรื่องการปลูกฝังจิตสำนึกและค่านิยมด้านทุจริตร่วมกัน และ สอดคล้องกับ ปิยะณัฐ สงวนรัตน์ (2566) ที่เน้นการพัฒนาครูเพื่อลดช่องว่างทางความรู้ ทำให้บุคลากรมีศักยภาพป้องกันปัญหาได้ทัดเทียมกัน

องค์ความรู้จากการวิจัย

องค์ความรู้จากการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 พบว่า กลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ที่มุ่งเน้นการป้องกันปัญหาตั้งแต่ต้นทาง ไปจนถึงการตรวจสอบร่วมกัน โดยมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการเฝ้าระวังพฤติกรรมองค์กร การวางระบบควบคุมภายในที่เข้มงวด มีการกำกับติดตามและตรวจสอบการใช้อำนาจอย่างต่อเนื่อง เพื่อลดความเสี่ยงจากการถูกฟ้องร้อง
2. ด้านการเสริมสร้างภาคีเครือข่าย การดึงกลไกภายนอก (ชุมชน, คณะกรรมการสถานศึกษา, หน่วยงานอื่น) เข้ามามีส่วนร่วมเป็นหูเป็นตาและร่วมตรวจสอบ ถือเป็นการสร้างความโปร่งใสจากภายนอกสู่ภายใน
3. ด้านการสร้างภูมิคุ้มกันองค์กร การมีระบบบริหารจัดการเพื่อรองรับความเสี่ยง มีคู่มือปฏิบัติงานที่ชัดเจน และการบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาค เพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำ
4. ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร การแก้ปัญหาที่ตัวบุคคล โดยให้ความรู้ด้านกฎหมาย ระเบียบ และจรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่ออุดช่องโหว่ของการทำผิดที่เกิดจากความไม่รู้หรือความประมาทเลินเล่อ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ด้านการเสริมสร้างภาคีเครือข่ายเพื่อป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา ควรสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เพื่อรับคำปรึกษาและสร้างกลไกใกล้เคียงข้อพิพาท ก่อนถึงชั้นศาล

2. ด้านการสร้างภูมิคุ้มกันองค์กรเพื่อป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา ควรเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายให้แก่บุคลากร เพื่อให้มีความมั่นใจในการรักษาสีบทและปกป้องผลประโยชน์ของราชการเมื่อเกิดข้อขัดแย้ง

3. ด้านการเฝ้าระวังพฤติกรรมองค์กรเพื่อป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา ควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยติดตามและตรวจสอบการทำงาน เพื่อลดภาระงานเอกสาร ยกระดับความโปร่งใส และรักษาระดับมาตรฐานที่ดีไว้

4. ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อป้องกันการกระทำผิดภายในสถานศึกษา ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเฉพาะทาง เช่น กฎหมายปกครอง ระเบียบพัสดุ และการร่างสัญญา เป็นต้น เพื่ออุดช่องโหว่และลดความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่อาจส่งผลต่อความสำเร็จของกลยุทธ์การป้องกันการกระทำผิด ด้านขนาดของสถานศึกษา หรือ วัฒนธรรมองค์กร

2. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงทางกฎหมาย เพื่อถอดบทเรียนเป็นแนวปฏิบัติที่ดี

3. ควรศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการป้องกันการกระทำผิดในสถานศึกษา เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2567). นโยบายการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ 2568-2569. สืบค้น 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2568, จาก <https://shorturl.asia/wLcbT>
- ชุดิภาณูจน์ แม่นเมฆ. (2565). รูปแบบการป้องกันการทุจริตในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. *วารสารวิชาการธรรมทัศน์*, 22(3), 41-50.
- ทัศนะ ศรีปัดดา. (2567). คดีปกครองที่เกี่ยวข้องกับครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 9(12), 168-185.

- ปิยะณัฐ สงวนรัตน์. (2566). การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารการศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดร้อยเอ็ด. *เสกขวิทย์ปริทัศน์*, 3(3), 161–172.
- ศิริพร โกวิท และคณะ. (2563). มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 8(5), 1947–1958.
- สุพัตรา บ้างตำรวจ และคณะ. (2025). กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลัก พรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดหนองคาย (รายงานผลการวิจัย). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2. (2566). เจตจำนงสุจริตในการบริหารงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2. สืบค้น 11 พฤษภาคม พ.ศ.2568, จาก <https://shorturl.asia/08lpD>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2. (2566). รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. สืบค้น 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2568, จาก <https://shorturl.asia/PxBqG>
- Krejcie & Morgan. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.